

Toby Paterson: 'Bibliotheek', acrylverf op papier, 2007. Foto Hildegard Beijersbergen-Blom

Een stadschroniqueur op een skateboard

Tentoonstelling van Toby Paterson in Stroom

► De Brit Toby Paterson is kunstenaar en voormalig skateboarder.

► Voor een expositie in Stroom onderzocht hij de architectuur van Den Haag.

Door **MACHTELD LEIJ**

Wie had ooit gedacht dat strakke, rechttoe rechtaan architectuur een intens gevoel van nostalgie kon oproepen?

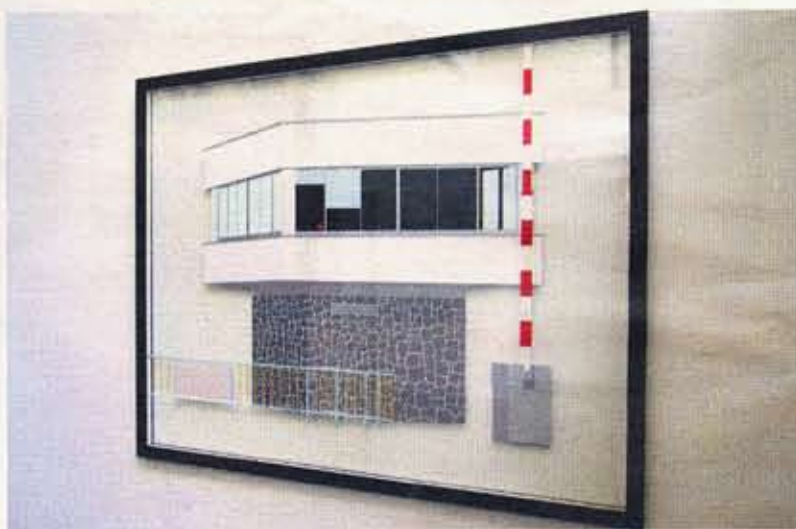
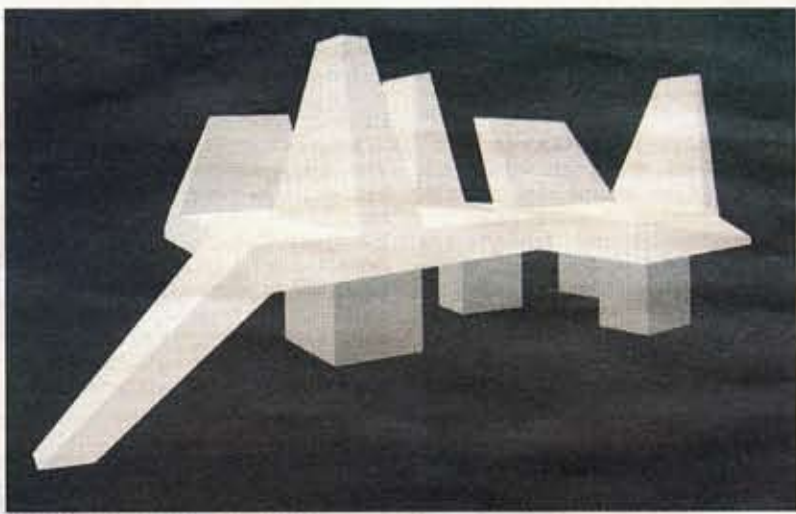
De zakelijke nieuwbouw uit de jaren zestig en zeventig – die blokken-dozen met balkonnetjes als horizontale accenten – heeft zijn beste tijd gehad. Architectuur is een tijdelijk gebruiksgoed. Soms is dat een opluchting: de kolossale kantoren met oranje rookglas, die uittorenen boven laagbouw, zou je nauwelijks missen als ze zouden verdwijnen.

Maar zelfs een gebouw dat iedereen in eerste instantie erg lelijk vindt, kan op een gegeven moment in het hart van de massa gesloten worden. Dat gebeurde met de Zwarte Madonna, het sociale woningbouwproject van Carel Weeber in het hart van Den Haag. Het besluit om dat gebouw te slopen, stuitte in 2001 op grote tegenstand. Het protest was voor niets: dit jaar moet de Zwarte Madonna wijken voor overheidsgebouwen.

De Britse kunstenaar en voormalig skateboarder Toby Paterson (1974, Glasgow) liet zich voor zijn tentoonstelling *Generosity* in het Haagse kunstcentrum Stroom inspireren door onder meer de Zwarte Madonna. Hij laat zien dat architectuur onderhevig is aan de tijdgeest, maar ook verbonden is met emoties.

Na een periode van onderzoek toont hij zijn bevindingen aan de hand van schilderijen, sculpturen en foto's. Paterson heeft een heldere blik op het urbane, die hij waarschijnlijk opdeed tijdens zijn tochten op zijn skateboard door stedelijke gebieden. Voor deze expositie trok hij door Den Haag Zuid-West en fotografeerde er leegstaande schoolgebouwen waar de natuur hard vecht om het schoolplein weer in bezit te nemen. Een kunstwerk staat er verlaten en verroest bij. Vuilnisbakken zijn verworden tot groteske vieze puisten op het schoolplein.

Dit zijn foto's zoals je ze wel aantreft in statusrapporten van een gemeentedienst voor onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Vergane glorie, voorbij tijden. Het modernisme dat Paterson laat zien, is gedaeterd en niet te vergelijken met het

'Sculpture', acrylverf op muur, 2007 (boven) en 'Bridgemaster's Station', acrylverf op plexiglas, 2007. Foto's Toby Paterson

modernisme van nu. Flats uit de wederopbouwperiode zijn bijvoorbeeld nooit veel hoger dan een verdieping of drie, vier.

De tegeltjes van de Zwarte Madonna en de kolossale betonranden van het ministerie van Justitie, dat nu driftig herbouwd wordt, lopen als een rode draad door de tentoonstelling. Her en der zie je de tegeltjes terugkomen: in geometrische zwart-witte patronen, rechthoekig aangebracht in acryl op glas. En de betonnen lage muurtjes die overal door de expositie staan, lijken verdacht veel op het beton aan de gevel van het ministerie.

Liefdevol, met oog voor detail, schildert Paterson een brugwachtershuisje op glas, zodat het lijkt of het gebouw los komt van de achtergrond en bijna weer driedimensionaal wordt. Patersons scherpe nauwkeu-

righeid benadrukt de hoekige architectuur.

Maar de kunstenaar is niet alleen streng geometrisch. Hij heeft ook een frivole kant: hoog op de muur, precies waar je een luchtrooster zou verwachten, heeft hij er eentje geschilderd, maar dan net iets te dynamisch, in verlopend perspectief. *Trompe l'oeuil* heet dit werk.

De expositie *Generosity* is strak, analytisch en beeldend goed geslaagd. Paterson schetst een portret van een verdwijnende architectuur en een verdwenen tijd: zakelijk, maar met ruimte voor sentimentaliteit. Paterson is een briljant stadschroniqueur.

Tentoonstelling: Toby Paterson, *Generosity*. T/m 17 juni in Stroom, Hogewal 1-9, Den Haag. Wo t/m zo 12-17u. Inl: 070-3658985, www.stroom.nl